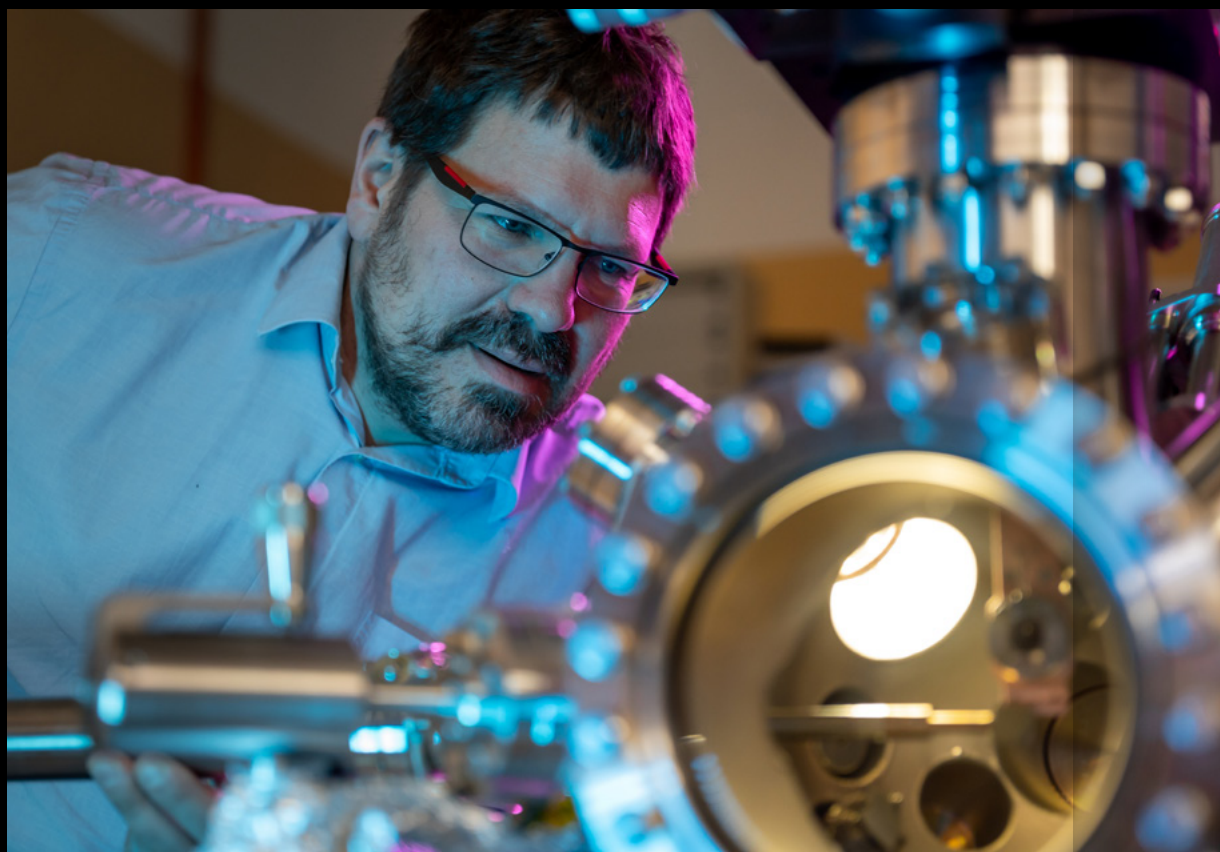

Renomé profesora Minára přitahuje zahraniční spolupráci

Ján Minár se zabývá designem a studiem pokročilých materiálů s novými funkcionalitami, díky jeho renomé znají Západočeskou univerzitu i v zahraničí. Jako skromný vědec nemá rád světla reflektorů, je si ale vědom toho, že určitá propagace a popularizace vědeckých výstupů je důležitá nejenom pro konkrétní výzkumné centrum, ale pro vědu samotnou. Prof. Dr. Ján Minár je jednou z opor výzkumného centra NTC.

Chcete-li vybudovat špičkovou laboratoř, potřebujete špičkové vědce. Institutu NTC (Nové technologie – výzkumné centrum) Západočeské univerzity se takovou laboratoř podařilo uvést do provozu zásluhou profesora Jána Minára. Uznávaný odborník se věnuje aplikované fyzice a také díky němu znají Plzeň vědecké kapacity z celého světa.

Vynikající pracoviště, o němž byla řeč, je zaměřené na spin-úhlově rozlišenou fotoemisi a na studium a design pokročilých materiálů s novými funkcionalitami. Co se pod složitými slovy skrývá? Jedním z posledních velkých úspěchů týmu profesora Minára bylo, když teoretickými výpočty předpověděl existenci vzácných trojitých fermionů, jeho hypotézu pak experimentálně potvrdili zahraniční kolegové a jako bonus popsali spinové vinutí kolem těchto částic. U trojitých a dalších souvisejících fermionů se předpokládá, že v budoucnu sehraji důležitou roli v supervýkonných kvantových počítačích. Jejich studii publikoval renomovaný časopis *Physical Review Letters*.

Ján Minár se cítí jako ryba ve vodě, pokud může přednášet pro odborníky či zasloužené studenty. Nicméně přílišné zjednodušování nemá rád. Chápe ale, že pokud chce se svojí činností seznámit laika, je často třeba zjednodušení využít a třeba si pomoci různými příklady. Pobavilo ho a zaujalo, když jeden z výzkumných kolegů přirovnal supravodiče z teluridu bismutu s příměsí manganu k vrstevnatému listovému těstu, ze kterého se dělá štrúdl. „Je velmi těžké najít potřebnou rovnováhu tak, aby byla zachována čtenářská srozumitelnost a zároveň se neztratily všechny relevantní informace,“ popsal, když článek o problematice heterostruktur $\text{Bi}_2\text{Te}_3/\text{MnBi}_2\text{Te}_4$ zveřejnil další prestižní časopis *Nature*.

V NTC působí Ján Minár od roku 2017, do Plzně se ale dostal zajímavým středoevropským obloukem. Vědeckou kariéru započal po studiích na Slovenské technické univerzitě v Bratislavě nástupem na doktorské studium Fakulty chemie a farmacie na prestižní univerzitě Ludwiga-Maximiliána v Mnichově. V německém Jülichu absolvoval ke konci doktorského studia jednorozhodný postdoktorský pobyt ve výzkumném centru, po návratu do Mnichova se dál věnoval výzkumu a začal se podílet i na výuce a vedení bakalářských, diplomových a disertačních prací. Se Západočeskou univerzitou, respektive s NTC, začal spolupracovat v roce 2014. Nastalo ho sem přivedl projekt se zkratkou CEDAMNF – Výpočtový a experimentální design pokročilých materiálů s novými funkcionalitami.

Neznamená to ovšem, že se profesor kvůli Plzni vzdal zahraničí. Naopak, jedinečné spojení teoretických a experimentálních metod, které se v osobně Jána Minára snoubí, mezinárodní příležitosti přitahují. Příkladem je třeba dlouhodobá spolupráce s Univerzitou aplikovaných věd v Mnichově, kde se v roce 2018 stal nositelem ocenění *Honorary Fellow*. Když NTC v roce 2019 představovalo přístroj SARPES, fotoelektronový emisní spektrometr pro zkoumání elektronické struktury nově vyvíjených materiálů, stál profesor Minár v čele 16členného týmu, jehož většinu tvořili vědci ze zahraničí. A bylo to rovněž renomé Jána Minára, díky němuž se vloni rozšířila spolupráce NTC s francouzskou národní univerzitou CY Cergy Paris Université. Jestli v budoucnu vznikne společná laboratoř pro spolupráci v oblasti výzkumu pokročilých materiálů, bude to i jeho zásluhou. ●